

Politik Bilim

Ulusal Nanoteknoloji Araştırma Merkezi

Aykut Göker

Yeni yılın ilk yazısında iyi bir şeyden söz etmek istiyordum; BİL KENT Üniversitesi'nden Prof. Dr. Salim Çıracı'nın iletisi bu arayışıma güzel bir yanıt oldu. Belki hatırlarsınız, **Bilim Teknik**'in 24 Nisan 2004 tarihli sayısında, Salim hocanın, TÜBA'nın düzenlediği bir toplantıda, "**Ulusal Nanoteknoloji Merkezi**" kurulması yönünde bir öneri sunduğundan söz etmiştim. Sayın Çıracı önerisini, "TÜBİTAK, DPT gibi kuruluşların konuyu sahiplenmesini beklemekteyiz" sözleriyle noktalamıştı. Ben de o yazımda demiştim ki: "Eğer Türkiye, yarının dünyasında söz ve karar sahibi olma iddiasındaki ülkeler arasında kendisi için bir yer arıyorsa, nanobilim ve nanoteknoloji alanında mutlaka belirli bir yetenek düzeyini yakalamak zorunda. Belki de, konuya en sağlıklı yaklaşım, Türkiye'nin de, bu alanda ulusal bir programı âcilen yürürlüğe koymasındadır. Bu program çerçevesinde, nanoteknoloji ve nanobilim alanında, Türkiye üniversitelerinin yetenek envanteri de dikkate alınarak, söz konusu merkezin kurulması da dâhil olmak üzere, nelerin yapılması gerektiği ayrıntılı olarak belirlenip hemen harekete geçilebilir. Sayın Çıracı'nın, konunun Türkiye açısından taşıdığı öneme ilişkin tespitlerini ve ortaya attığı öneriyi destekleyecek pek çok gerekçe, Vizyon 2023 Projesi'nde zâten var."

ÖNERİ GERÇEKLEŞME YOLUNDA...

Salim Hoca, önerisinin takipçisi olmuş; arkadaşlarıyla birlikte geliştirdiği **Ulusal Nanoteknoloji Araştırma Merkezi** Projesi DPT tarafından kabûl görmüş ve toplam 30 milyon YTL bütçeli Proje, 1 Ekim 2005'te başlatılmış. DPT, bu aşamada Proje'ye 11 milyon YTL destek sağlıyor. Yaklaşık 4 milyon YTL'lik bir kaynak da Bilkent Üniversitesi'nden sağlanmış. Bilkent Üniversitesi Fen Fakültesi'nin araştırma lâboratuvarları ile bağlantılı olacak (dolayısıyla, onların olanaklarından da yararlanacak olan) Merkez'in altı katlı ve 5000 metre karelik kullanım alanına sahip binasının inşaatı 2006 yaz sonunda bitirilecek. Lâboratuvarların kurulması inşaatla paralel olarak yürüyecek. "İlk nanoteknoloji ürünlerinin 2006 sonunda elde edilmesi" plânlanmış.

Salim Hoca'nın söylediğine göre, Proje'nin tamamlanması için ihtiyaç duydukları, ek, 15 milyon YTL'lik kaynağın sağlanabilmesi için de gerekli hazırlıkları yapıyorlar. Bu kaynağı kısa zamanda sağlayabileceklerini ümit ediyorlar. Çalışmalarına TÜBİTAK'tan aldıkları daha küçük bütçeli projeleri de katmışlar. Bunlar 'sürtünmesiz yüzeylerin atomsal mertebede tasarımı' ve 'hidrojen depolama ve yakıt hücreleri geliştirilmesi' konusundaki projeler. Bu küçük bütçeli araştırmalardan bekledikleri sonuçlar alınınca, konuyla ilgili lâboratuvar çalışmaları bu merkezde yapılacak.

Sayın Çıracı'nın yönettiği Proje'yi, Fen Fakültesi Fizik ve Kimya Bölümleri ile Elektronik Mühendisliği Bölümü'nden araştırmacılar yürütmekte. Bu değerli araştırmacılardan bazıları yıllardır nanobilimin gelişmesine katkılarda bulunmuş ve Avrupa'da nanoteknoloji programlarının şekillenmesine yardımcı olmuş bilim adamları. Aralarında, geliştirdikleri nanoteknoloji ürünü mikroskoplar dünyaca ünlü üniversite lâboratuvarlarında kullanılmakta olan araştırmacılar var.

BÜTÜN ARAŞTIRMACILARIMIZA AÇIK BİR MERKEZ...

ABD'de yerleşmiş bazı bilim adamlarımızın da katkıda bulunacakları Merkez, Türkiye'deki bütün araştırmacılara ve bilim adamlarına açık olacak. Belli zamanlarda araştırma konuları ilân edilecek ve bu araştırmalara ilgi duyan araştırmacılar projeleri ile başvuracaklar; kabûl edilecek projeleri çerçevesinde lâboratuvar olanaklarından yeni nanoteknoloji ürünleri

geliştirmek üzere yararlanabilecekler. Nanobilim ve nanoteknolojide uzman yetiştirilmesinde de etkin bir rol üstlenecek olan Merkez’de, nanotekstil; nanofotonik-nanoelektronik ve spintronik aygıtlar; nanodetektör ve sensörler; ve nanoölçeklerde ölçüm aletlerinin geliştirilmesini konu alan ARGE faaliyetleri üzerinde odaklanılacak. ‘Organik bazlı güneş pillerinin geliştirilmesi’, ‘otomotiv ve makina sanayii ile robot imalat sanayii için sürtünmesiz yüzeylerin geliştirilmesi’ de Merkez’in ilgi alanında.

Merkez, elbette, bilimsel araştırmalarda mükemmel olmayı amaç edinecek; ama, “Merkez’de hazırlanacak yüksek lisans ve doktora tezlerinin kısa zamanda ürüne dönüşmesi ve öğrencilerinin kendi işletmelerini kurarak uluslararası nanoteknoloji pazarına girmeleri ve böylece, çok değerli beyinlerimizin ihraç edilmeleri yerine ülkemizin refâhına katkıda bulunmalarının sağlanması” da hedefleri arasında. Her şey gönüllerince olsun; başarı dileklerimizle.

<http://www.inovasyon.org>

CBT. 07 Ocak 2006